

Amics de la Sardana

JUNY 1977

C. Comerç, 4 - Vilanova i la Geltrú

**de l'Agrupació
Excursionista
TALAIA**

Missatge al món sardanista

llegit el diumenge dia 17 d'abril de 1977, a la ciutat de Banyuls de la Marenda (Vallespir), amb motiu d'ésser proclamada per l'Obra del Ballet Popular

XVIII CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA

En adreçar-me als qui coneixen i estimen la sardana, ho faig amb l'emoció encara vivent de les celebracions de L'Aplec de la Sardana de Vallvidrera. Retinc en la memòria versos i estrofes de Guimerà, de Josep Sebastià Pons i de Carles Grandó en la Santa Espina, Empordà i Rosselló i La Sardana gran, entre d'altres.

Ni els meus records s'han encallat en aquells dies, ni el moviment expeditiu del sardanisme ha trobat aturador malgrat les circumstàncies adverses. Els aplecs i les ballades usals s'han fet més freqüents a tot Catalunya comptem amb un nombre més gran de cobles, més valuoses i amb la producció dels mestres compositors. Alhora la dansa s'ha fet més exclusiva, més peculiar, més nacional.

Mentre els artistes, els escriptors, els científics i els sociòlegs en temps de restricció feien l'obra seva en la intimitat, el poble s'ha retrobat en la sardana i l'ha feta escola de civilitat. Els grans i els més joves l'han feta exemple de manifestació pública, de comunicació espiritual, d'esperançament, i encara símbol d'integració.

La sardana no és un passat, ni és una enyorança; és una rotllana que s'eixampla i que no es clou mai. El dia de la Sardana val per la suma de les ballades d'una anyada. Es l'aplec dels aplecs. l'assemblea fraterna a celebrar allà on sigui que hi hagi catalans. Es l'ocasió que la sardana de germanor simbòlica es fa vistent com la forma de la nostra cultura popular, que s'obre als conceptes humans de valor universal.

Des del meu estatge, avui fora del país, contemplo en perspectiva l'ampla visió de les rotllanes, i sento com creix l'ànsia d'afegir-me a prendre les mans de la pròxima gran sardana que serà la de la llibertat retrobada.

JOSEP TARRADELLAS

Abril de 1977

Els instruments de cobla i els seus executants

CAPITOL VII - LA TENORA (III)

TENORES DE RELLEU EXCEPCIONAL

Haurem de dedicar una referència al notable tenora Josep Baró i Güell (1891) vinculat durant molts anys a la cobla "L'Art Gironí", solista de tenora de l'"Orquestra Pau Casals", estimable compositor i pedagog i fundador del Museu de la Sardana de Girona. Cal no oblidar en Josep Coll (1893-1965) figura de gran interès, que passà fugaçment per diverses cobles de l'Empordà i La Selva —"Unió Cassanenca", "La Selvatana", "La Principal" de la Bisbal, etc.— fins el seu ingrés a la cobla "Barcelona", de la qual fou l'ànima durant molts anys, apropant-la a les més altes fites de perfecció interpretativa. Compositor d'inspiració espontània i popular deixà un bon recull de sardanes, moltes d'elles obligades de tenora o d'algun altre instrument, en especial el fiscorn, sardanes que dedicà al seu amic i company el genial instrumentista Josep Puig "Moreno": "Retorn". "Buffalo Bill", etc. També deixà escrit un poema per a cobla "Angúnia i goig", el qual ha estat molt poc divulgat. Ja hem parlat de la seva invenció de la tenora metàl·lica i en el capítol anterior ens férem ressó del seu "Mètode per a tenora i tible". Les gravacions que portà a cap amb la cobla "Barcelona", especialment les de l'Obra Almogàvers i les que edità amb el segell de la casa "Columbia" —difícilment superables— posseeixen una importància capital per a la història de la sardana.

L'altre gran divo de places i aplecs va ser el mestre Ramon Rossell (1894-1971), vinculat a diverses agrupacions, entre elles "La Principal" de la Bisbal, l'"Orquestra Pau Casals", la "Unió Artística" i la cobla "Amoga", de Vidreres, de la qual havia d'ésser fundador. Les interpretacions del mestre Rossell es caracteritzaren per la seva elegància i precisió. Es dedicà també a la composició. Ha deixat escrites diverses sardanes.

Deixeble seu i successor a la cobla "Amoga" havia d'ésser el malaguanyat solista de tenora Joan Llobet, mort prematurament l'any 1964, als trenta-set anys. Llobet tenia una fibra i un nervi increïbles. Tot el seu cos vibrava durant la interpretació d'una sardana. La seva mort constituí una gran pèrdua per a la nostra música.

Caldrà esmentar també en Ferran Rigau, vinculat a la cobla de La Bisbal durant molts anys, a través de dues etapes (abans i després de la guerra civil); Joaquim Ribas, que havia estat fundador de la cobla "Costa Brava"; Ramon Pla, company inseparable de Josep Coll i posteriorment solista de la cobla "Barcelona" (actualment pertany a la "Baix Empordà", de Palamós); Lluís Cotxo, que havia format part, entre altres, de les cobles "Els Montgrins" i "La Principal" de Girona; Agustí Monguilod, de la cobla "Els Montgrins"; Mateu Oliveras, que havia estat component de la cobla "Maravella"; etc.

EL PRINCEP DE LA TENORA

El més genial instrumentista de tenora de totes les èpoques ha estat i és encara (tot i que actualment no formi part de cap cobla) el mestre Ricard Viladesau, nascut a Calonge l'any 1918. Deixeble de Josep Coll, Ricard Viladesau esdevingué a cap edat un instrumentista de so bellíssim, potent i ben timbrat, amb una capacitat privilegiada per a la dicció (uns pianos literalment únics). Després d'haver format part de diverses agrupacions de les terres gironines, fundà l'any 1943 la cobla-orquestra "Caravana", bona part dels èxits de la qual es degueren a l'impuls decisiu que li atorgava la seva presència. Al costat de l'excel·lent fiscornaire Enric Vilà (també fill de Calonge) Viladesau portà a cap una campanya brillantíssima, que culminaria amb la seva incorporació a "La Principal" de la Bisbal, de la qual havia de formar part durant vint anys (1950-1970). En el curs d'aquest dilatat període Viladesau va esdevenir el sobirà indiscutible de la tenora, l'home de condicions úniques, capaç de traduir amb la màxima eloqüència els passatges més compromesos i delicats del repertori sardanista, des de Juli Garreta fins la sardana més antramuntanada de l'Emili Saló. Les seves actuacions triomfals es produïren arreu de Catalunya i del Sud de França. Si als aplecs Viladesau era el solista més valent i arrogant, als concerts el so puríssim de la seva tenora destriava les notes de les sardanes dels Garreta, Toldrà, Serra (pare i fill), Casals (Pau i Enric), Manén, Morera, etc. La seva activitat als estudis d'enregistrament permeté que avui puguem comptar amb un recull de versions absolutament definitives.

Situat damunt l'empostissat Viladesau era tot un espectacle. Amb els cabells un xic esvalotats i la mirada perduda en un punt inconcret de la llunyania, feia brandar un xic el cap mentre envestia amb totes les seves forces aquelles sardanes obligades que molt pocs tenores han tornat a tocar: Aquella versió de "Sa Roncadora" escrita per ell mateix, amb tres variacions (progressivament més complicades) sobre el tema dels llargs; "A en Ramon Rossell", "Aquell rosinyol", "A en Josep Coll". La versió enlluernadora, fascinant, de "Sal i pebre", amb el fiscornaire Josep Puig "Moreno". Referent a aquest músic direm que la seva compenetració amb Viladesau fou espontània i total. La seva versió de "Cors gironins" (tenora i fiscorn) constitueix tot un model de delicadesa i pulcritud. L'anàlisi del fenòmen Viladesau ens exigiria un espai del qual dissortadament no disposem. Sols cal afegir que la denominació de "Príncep de la tenora" que Pau Casals li atorgà (amb motiu d'una estada de la cobla de La Bisbal a Catalunya Nord), fou plenament merescuda. Dissortadament, Viladesau abandonà la cobla l'any 70 per entrar d'instrumentista de viola i tocar molt esporàdicament la tenora a l'Orquestra Ciutat de Barcelona. De totes maneres, ell no ha deixat pas aquest instrument, el qual exercita força als estudis de gravació (recordem el seu recent enregistrament d'"Els Segadors") (4).

Per altra part té un estol de bons deixebles (dóna lliçons a Girona sota el patrocini de la Diputació) i es dedica amb força assiduïtat a la composició de sardanes, peces atractives, espontànies i desimboltes que reflexen amb tota fidelitat la manera de fer i de sentir del seu autor. Abans provava (suposo que encara ho fa) els models sortits de les mans d'en Pere Pardo de La Bisbal, el darrer artesà dedicat a fer tibles i tenores.

(4) Edigsa

EUGENI MOLERO
(Continuarà)

Electro Prades

RADIO - TV
ELECTRODOMESTICS

Distribuidor:
MAQUINES DE COSIR «ALFA»

Comerç, 2 - Telèf. 893 25 45 - VILANOVA I LA GELTRU

BYRME

Aigua, 4 - Tel. 893 00 11

**Bobinatge i reparació
de motors elèctrics**

Recanvis d'origen de les més conegudes marques
BERRENS - TAURUS - MOULINEX - TURMIX - DESIREE
JATA - SOLAC, etc.

Servei oficial de

BRAUN - TORNADO - HISPANO SUIZA

XVIIIa JORNADA D'ESTUDIS SARDANISTES

El passat dia 27 de març es va celebrar a Lloret de Mar, comarca de la Selva, aquesta Jornada d'Estudis Sardanistes que organitza cada any l'Obra del Ballet Popular.

En cada jornada, la sardana i tot el que representa, hi ha estat tractat d'acord amb el neguit viscut en el moment de cada celebració. La Jornada aplega en una aula d'estudi, a tots els que en una o altra forma, promouen o participen en actes, on la sardana n'és el motiu.

Aquest any el tema tractat ha sigut **EL SARDANISME EN UN FUTUR POLITIC NORMALITZAT**.

Els ponents en aquesta Jornada han sigut:

—Practicants: **EL POBLE**, a càrrec del company Oriol Pi de Cabanyes, de Vilanova i la Geltrú.

—Preparació d'actes: **L'ORGANITZACIO**, a càrrec de Pere Reixach.

—Realització: **LA MUSICA**, a càrrec de Joan Domènech i Moner

ACTIVITATS DE LA COLLA SARDANISTA VOLERANY

1 de Maig: Matí, Concurs al Parc Güell. Cobles La Principal del Llobregat i Badalona.

Tarda, Concurs a Martorell. Coblà: Montserrat.

8 de maig: Matí, Concurs a Barcelona Makro, (bàsic Colla Talaia). Coblà Popular.

Tarda, Aplec al Parc Güell. Cobles: Montgrins, La Principal de Llagostera, Costa Brava, La Principal de Collblanc i Popular.

ACABAMENT D'UN CURSET

El passat dia 14 de maig finalitzà el curset de sardanes al Grup Escolar Carro Blanco, portat a terme per membres de la nostra entitat. Al llarg d'aquest curset han après a ballar sardanes més de cent infants.

AGRAIMENT

La Junta d'Amics de la Sardana vol agrair a tots els seus socis la comprensió demostrada vers l'augment de les quotes de l'entitat, ja que les baixes efectuades han estat mínimes.

Gràcies a tots per la vostra col·laboració.

President: Salvador Butí - Secretari: Jaume Dallà - T. G. Vilaseca, Vilanova i la Geltrú



mobles i
complements

sta. eulalia, 3
vilanova
i la geltrú
tel. 8930247

Reparacions i bobinatges de
tota mena de motors elèctrics

**Tallers
Soler**

Carrer Unió, n.º 98-100

Tel. 893 08 42

ABRAHAM

PASTISSERIA

Buffet salat

Pizzeria

PASTELS

Whisky

Curaçao

Conyac

Cointreau

AIGUA, 102 - TEL. 8933016 - VILANOVA I LA GELTRU

CASAMENTS

El dia 23 d'abril s'uniren en el sagrament del matrimoni a l'ermita de Sant Cristòfor els nostres amics i components de la Colla Sardanista Volerany Esteve Sivill i Glòria Pascual.

Així mateix el dia 20 d'abril ho feren al Monestir de Montserrat els nostres socis Antoni Estrada i Judit Guasch.

A tots els hi desitgem la nostra enhorabona i una venturosa felicitat.

CAMPANYA PRO MONUMENT A FRANCESC MACIA

Podeu fer les aportacions a tots els Bancs i Caixes d'Estalvis de Vilanova on hi ha obert un compte corrent, al Setmanari de Vilanova, Diari i a la secretaria provisional de la Comissió Pro-Monument que radica a "AMICS DE LA SARDANA" de l'A. E. Talaia, carrer Comerç, 4.

CENTENARI D'UNA ENTITAT BANCARIA

Amb motiu d'aquest centenari, hi haurà una audició de sardanes a la Plaça de les Neus, el dia 19 de juny, a les 7 de la tarda, a càrrec de la cobla Badalona.

FESTA MAJOR DEL BARRI DE SANT JOAN

Igual que l'any passat, el dia 24 de juny, coincidint amb la festa Major del Barri de Sant Joan,indrà lloc una audició de sardanes, a les 7 de la tarda, amb la cobla La Principal de Collblanc, organitzada en col·laboració amb la nostra Entitat. De moment ignorem el lloc.

AUDICIO DEL MES DE JUNY

Tindrà lloc el dia 25 a les vuit del vespre, al Passeig del Carme, a càrrec de la cobla Sitgetana.

RAPRA

Recreo, 67 - Tel. 893 41 98
VILANOVA I LA GELTRU

Servei de reparació
de calentadors a
gas totes marques

Abonaments anuals

Camiseria

Calserra

Caputxins, 28
Tel. 893 27 92

TAXIS TUTUSAUS

SERVEI NIT I DIA

Carrer Havana, n.º 6
Tel. 893 01 33
Vilanova i la Geltrú

MATALASSERIA
MECÀNICA

Vídua de **J. MONTESO**

Despaix: Caídos, 23
Magatzem: Unió, 24
Telèfon n.º 893 08 77